

LAISVĖS ATĖMIMO VIETŲ LIGONINĖ

Biudžetinė įstaiga, Pravieniškių g. 57, Pravieniškių k., LT-56371 Kaišiadorių r., tel. (8 346) 56 335, faks. (8 346) 56 304, el. p. ligonine@lavl.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302561280

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių
įstaigai
Seimo kontrolieriui
Augustinui Normantui

2018-12-06 Nr. S-5429
2018-06-29 Nr. PRJ2018/1-38/3D-1826

DĖL REKOMENDACIJŲ NAGRINĖJIMO REZULTATŲ PATEIKIMO

Informuojame apie Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2018-06-29 ataskaitos Nr. PRJ2018/1-38 „Dėl Lukiškių tardymo izoliatoriuje-kalėjime ir Laisvės atėmimo vietų ligoninėje laikomų asmenų žmogaus teisių padėties“ nagrinėjimo rezultatus:

1. 13.1.1. *būtų pasiektas normatyvuose nustatytas apsaugos ir priežiūros pareigūnų skaičius ir už pildytos laisvos darbo vietos – 2018 m. gruodžio 1 d. įstaigoje iš patvirtintų 317 etatų buvo užpildyta 304,5 etato. Iš 126 medicinos darbuotojų etatų pavyko užpildyti 122,25 (laisvi 3,75). Apsaugos ir priežiūros skyriuje yra 143 pareigūnų etatai, iš kurių 1 viršininkas, 19 specialistų, 6 vyriausieji specialistai ir 115 jaunesniųjų specialistų, iš kurių neužpildytas 1 etatas;*

2. 13.1.2. *Apsaugos ir priežiūros taip pat Socialinės reabilitacijos skyrių pareigūnai, ypač naujai įdarbinti, būtų apmokyti atpažinti polinkio į savižudybę požymius ir šiuos įgūdžius reguliariai tobulinti – pažymėtina, kad visi dirbantys Apsaugos ir priežiūros skyriaus pareigūnai yra išklaušę Kalėjimų departamento Mokymo centre įvadinius mokymus, kur buvo supažindinti ir apmokyti atpažinti polinkio į savižudybes požymius. Apsaugos ir priežiūros skyriaus pareigūnai yra siunčiami į kasmetinius kvalifikacijos mokymo tobulinimo kursus, kur tobulina įgūdžius į polinkio į savižudybę požymiams atpažinti. Taip pat įstaigoje, prieš kiekvieną budėjimą, Apsaugos ir priežiūros skyriaus pareigūnams pravedami instruktažai, pareigūnai supažindinami su suimtųjų ir nuteistųjų charakteristikomis, atkreipiamas dėmesys į jų turimus polinkius į savižudybę, duodami nurodymai, tokius asmenis budėjimo metu dažniau kontroliuoti ir atlikti jų patikrinimus gyvenamose vietose.*

Socialinės reabilitacijos skyriaus pareigūnai siunčiami į Kalėjimų departamento prie LR Teisingumo ministerijos Mokymo centro organizuojamus kvalifikacijos tobulinimo renginius polinkio į savižudybę požymių atpažinimo tema.

13.1.5. *Kamerų (palatų) ir higienos patalpos būtų pritaikytos neįgaliųjų specialiesiems poreikiams (įėjimai į kameras ir higienos patalpas būtų pakankamai platūs įvažiuoti su neįgaliojo vežimėliu; higienos patalpose būtų įrengti turėklai ir ranktūriai – kamerų (palatų) ir higienos patalpų pritaikytų neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, su platesniais įėjimais, bei higienos patalpos su įrengtais turėklais ir ranktūriais, skaičius įstaigoje, pagal galimybes bus didinamas. Slaugos ir palaikomojo skyriaus 206-oje palatoje, įrengti ranktūriai prie įėjimo į WC patalpą, WC patalpoje ir duše.*

13.1.6. *sunkiai judantys asmenys būtų guldomi į palatas, kuriose mygtukai įrengti šalia lovų; remontuojant patalpas užtikrinti, kad mygtukas būtų pasiekiamas ranka; atsižvelgiant į tai, kad pagalbos kvietimo sistema yra stacionari ir, kilus poreikiui keisti lovos padėtį, apsvarstyti galimybę tose palatose įrengti mobilius pagalbos kvietimo mygtukus – visi asmenys guldomi į*

palatas, kuriose pagalbos iškvietimo mygtukai įrengti lovos viršugalvyje ar lovos šone. Sunkiai judantys asmenys, kadangi pagalbos iškvietimo sistema yra stacionari, atsiradus poreikiui, kameroje-palatoje turi galimybę pakeisti lovos padėtį. Ateityje, remontuojant patalpas, pagal galimybes, bus apsvaistytas mobiliųjų pagalbos kvietimo mygtukų įrengimas.

13.1.7. *Dušinėse, prausyklose ir tualetuose būtų nuolat ir tinkamai palaikoma švara, įrengti privatumą užtikrinantys tualetų kabinų užraktai, būtų prieinami higienos priemonės ir patalpų valymo inventoriūs* – dušinėse, prausyklose ir tualetuose tinkamai palaikoma švara valymo darbai atliekami vadovaujantis įstaigoje parengtais ir patvirtintais valymo ir dezinfekcijos planais. Tualetų kabinos turi rankenas, tačiau neturi užraktų. Pažymime, kad vykdant suimtųjų ir nuteistųjų apsaugą ir priežiūrą yra vadovujamasi Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijos nuostatomis, kur yra numatyta, kad siekiant tinkamai užtikrinti laikomų asmenų nuolatinę elgesio kontrolę ir jų priežiūrą, būtinas pastovus ir nuolatinis jų stebėjimas. Siekiant užtikrinti suimtųjų ir nuteistųjų nuolatinę apsaugą ir priežiūrą, nerekomenduotina ir netikslinga įrengti tualetų esančių palatose duryse užraktus.

13.1.8. *Nuteistųjų, paliktų dirbti ūkio darbus virtuvėlėje būtų tvarkingas inventoriūs* – Laisvės atėmimo vietų ligoninėje nuteistųjų paliktų dirbti ūkio darbus virtuvėlėje, esančioje nuteistųjų paliktų dirbti ūkio darbus gyvenamosiose patalpose, atnaujintas inventoriūs, įsigyjant šiuos daiktus:

1. Šaldytuvas EN3201MOX (ELEKTROLUX);
2. Viryklė Elektr FCCW58209;
3. Keptuvės;
4. Puodai;
5. 3 vnt. virtuvinių peilių komplektai;
6. Kibirai Leifheit 2vnt., šluotos 2vnt;
7. Kitas virtuvei reikalingas inventoriūs.

13.1.9. *Laikomiems asmenims būtų užtikrinta galimybė įsigyti visas prekes, nurodytas parduotuvės pateikiamame prekių sąraše* – parduotuvės darbo dieną nuteistiesiems pateikiamas sąrašas su prekėmis, kurios yra tą dieną įstaigos parduotuvėje. Taip nuteistieji informuojami, kad prekių, kurių nėra prekinimosi dieną parduotuvėje, galima užsisakyti iš sandėlio ir jos bus pristatytos į parduotuvę. Pažymėtina, kad nuo š. m. gruodžio 1 dienos, Laisvės atėmimo vietų ligoninės pacientai ir nuteistieji palikti ūkio darbams turi galimybę apsiprekiinti du kartus per savaitę (iki tol buvo vieną kartą).

13.1.11. *Sužaloto asmens medicininės apžiūros pažymoje visais atvejais būtų nurodomi asmenų teiginiai, kaip asmuo patyrė sužalojimą, bei įvertinimas (pagal galimybes), ar teiginiai atitinka medicininės apžiūros rezultatus* – Laisvės atėmimo vietų ligoninėje yra užtikrinta, kad visais atvejais Sužaloto asmens medicininės apžiūros pažymoje įrašomi asmenų teiginiai, kokiomis aplinkybėmis jie patyrė traumą ar sužalojimus, tačiau atsižvelgiant į tuos atvejus, kada asmenys atsisako nurodyti sužalojimų aplinkybės, medicinos darbuotojai, grafoje "Sužaloto asmens nurodytos aplinkybės" daro įrašą, kad aplinkybių asmuo nenurodė. Medicinos darbuotojai konstatuoja sužalojimų buvimą, pagal išorinius vizualinius pobūdžius, t. y. akivaizdžius išorinius kūno sužalojimus. Atskirais atvejais, kai po asmenų traumos atliekamos rentgenogramos ar nustatomi vidaus organų pažeidimai, pažymose yra nurodomi vidiniai kūno sužalojimai. Pažymėtina, kad medicinos darbuotojai nėra ekspertai turintys specialių žinių įvertinti ar nustatyti asmenų patirtų teiginių ir jų kūno sužalojimų pobūdžių atitikmenį (trauminis poveikis, sužalojimo sunkumas, mastas, traumų lokalizacija ir kt.). Dėl asmenų patirtų traumų visais atvejais Ligoninės Kriminalinės žvalgybos skyriuje atliekami procesiniai veiksmai, siekiant nustatyti kūno sužalojimo aplinkybes, t. y. ar asmuo patyrė pats dėl savo neatsargaus elgesio, ar jo atžvilgiu buvo panaudotas smurtas ir traumą patyrė nusikalstamos veikos pasekoje.

13.1.12. *Po surišimo lovos priemonės taikymo patirti asmens sužalojimai būtų žymimi paciento stebėjimo lape ir jo ligos istorijoje ir, jei iki konvojavimo į kitą įkalinimo įstaigą sužalojimai vis dar būtų akivaizdūs, būtų užtikrintas tinkamas informacijos apie patirtus sužalojimus perdavimas kitai įstaigai* – suvaržymo priemonė („po surišimo lovos priemonės taikymo“) pacientams taikoma pagal Direktoriaus 2018 m. balandžio 20 d. patvirtinto įsakymo Nr.

V-105 Kokybės vadybos sistemos procedūros aprašą „Suvaržymo priemonių taikymo sujaudintam pacientui procedūros aprašas“. Pacientas, kuriam taikoma suvaržymo priemonė, yra stebimas kas 30 minučių, gydytojas atlieka įrašą paciento ligos istorijoje, aprašydamas paciento psichikos būseną, įrašydamas paskirtą medikamentinį gydymą, suvaržymo priemonės rūšį. Paaiškina pacientui, kodėl keičiamas gydymas arba kodėl taikoma suvaržymo priemonė. Kas 2 valandas įvertina suvaržymo priemonės būtinumą. Pildo paciento, kuriam taikomos fizinio suvaržymo priemonės, stebėjimo lapą.

13.1.13. *Būtų stebimas ir vertinamas nuteistiesiems paskirtų socialinės rehabilitacijos priemonių veiksmingumas, nuteistieji skatinami aktyviai jose dalyvauti* – Laisvės atėmimo vietų ligoninėje Socialinės rehabilitacijos priemonių veiksmingumas ir analizė direktoriaus vertinimui pateikiama kas ketvirtį (Socialinės veiklos analizės ir ketvirčio darbo plano forma). Nuteistieji nuolat skatinami aktyviai dalyvauti tiek grupinėse (ūkio aptarnavimo būrys), tiek individualiosiose socialinės rehabilitacijos priemonėse. Ūkio aptarnavimo būrio nuteistieji, dalyvaujantys socialinės rehabilitacijos priemonėse, gauna papildomų lengvatų (paskatinimų, galimybę atostogų metu parvykti į namus, papildomų pasimatymų ir tel. skambučių). Visa tai atsispindi nuteistųjų charakteristikose, teikiant nuteistuosius dėl lygtinio paleidimo iš įkalinimo įstaigos ar perkeltiant juos į lengvesnio režimo pataisos įstaigas. Nuteistieji dalyvaujantys individualiosiose socialinės rehabilitacijos priemonėse kiekvieną mėnesį gauna didesnę piniginę išmoką iš Socialinės paramos nuteistiesiems fondo, jie aprūpinami reikalingomis priemonėmis, yra skatinami (pasimatymais, skambučiais ir pan.). Laisvės atėmimo vietų ligoninės darbuotojai, dirbantys kituose struktūriniuose padalinuose (Ūkio skyriuje, Gydomuosiuose skyriuose ir kituose) bendrai su nuteistaisiais dalyvauja socialiniuose projektuose („Žalioji oazė“) programose „Elgesys - pokalbis pasikeitimas“, „Dailės studijoje“. Ligoninėje 2019 m. planuojama didesnę dėmesį skirti individualių socialinės rehabilitacijos priemonių taikymo nuteistiesiems, kurie gydomi nuo tuberkuliozės, kuri yra „Pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų“ sąraše.

Direktoriaus pavaduotojas,
atliekantis direktoriaus funkcijas

Renatas Juntonen